

Selectiebesluit archeologie, gemeente Deventer

Bevoegde overheid: Gemeente Deventer
Drs. B. Vermeulen
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Datum: 04-05-2021

Locatie: Steenbrugge fase 2-3

Projectnummer: 690

Onderzoekstap: Definitief Onderzoek (Opgraving)

Inleiding

In het plangebied Steenbrugge fase 2-3 is begin 2021 door Archeologie Deventer archeologisch onderzoek uitgevoerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek en een opgraving.

In het bestemmingsplan kennen delen van dit plangebied op basis van fysisch geografische kenmerken, historische gegevens en eerder onderzoek een dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2, 3 en 4. Het onderzoeksgebied is op basis van een bureauonderzoek als locatie voor vervolgonderzoek aangemerkt. Vervolgens zijn op basis van proefsleuven minimaal twee en mogelijk drie behoudenswaardige archeologische vindplaatsen vastgesteld.

De voorgenomen ontwikkeling van de woonwijk zal de aanwezige archeologische sporen in deze vindplaatsen verstoren, zodat behoud in situ geen optie is. Om die reden is een opgraving uitgevoerd, om de aanwezige sporen ex-situ veilig te stellen.

Naar aanleiding van dit onderzoek is een selectieadvies gegeven:

Mittendorff, E., 2021. *Selectieadvies Archeologisch Onderzoek Steenbrugge Fase 2-3*, Deventer.

Selectieadvies

Geadviseerd wordt om zone 1 uit het bureauonderzoek, het areaal met een hoge archeologische verwachting aan de zijde van de Wechelerweg, vrij te geven, omdat deze met de uitvoering van de opgraving volledig is onderzocht, en aan de voorgenomen woningbouw in het plangebied geen verdere archeologische voorwaarden te verbinden.

Andere delen met een hogere archeologische verwachting binnen het plangebied waren op basis van eerder onderzoek al vrijgegeven.

Selectiebesluit

Dit advies wordt door de bevoegde overheid overgenomen. De onderzochte locaties worden vrijgegeven. Hier kunnen verdere werkzaamheden zonder verdere archeologische voorwaarden plaatsvinden.

Dit selectieadvies geldt uitsluitend voor het hier onderzochte terrein. Voor nog niet onderzochte gebieden buiten het plangebied fase 2-3 blijft de bestaande archeologische verwachting/dubbelbestemming en onderzoeksplicht van kracht. Hier dient dus een voorwaarde tot archeologisch onderzoek aan de omgevingsvergunning te worden verbonden.

Nadrukkelijk wordt hier gesteld dat de uitwerking en rapportage van de opgraving(en) onderdeel uitmaken van de onderzoeksplicht en dat de fysieke vrijgave van deze locaties niet betekent dat daarmee al aan deze verplichtingen is voldaan. Pas na afronding en goedkeuring van de eindrapportage en overdracht van de vondsten aan het provinciale depot voor bodemvondsten is aan de eisen uit het bestemmingsplan voldaan. Dit zal ook zo in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

Burgemeester en wethouders van Deventer,
Namens dezen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'B. Vermeulen', is written over a horizontal line. The signature is stylized and somewhat cursive.

B. Vermeulen
Gemeentelijk archeoloog
Team IBL

Selectieadvies Archeologisch Onderzoek Steenbrugge Fase 2-3

Emile Mittendorff
Projectleider Archeologie
Team IBL
04-05-2021

Inleiding

In het plangebied Steenbrugge wordt gefaseerd een woonwijk ontwikkeld. Dit selectieadvies heeft betrekking op fasen 2 en 3 van de planontwikkeling. Ten zuiden van het plangebied is de afgelopen jaren al een deel van de woonwijk gebouwd (fase 1). Voor dit deel van de wijk is in 2006 een Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven uitgevoerd door Archeologie Deventer.¹ Op basis daarvan zijn twee aanvullende archeologische onderzoeken uitgevoerd ter hoogte van de historische boerderij Steenbrugge.² Rond de boerderij Steenbrugge is een zone als behoudenswaardig aangemerkt en (nog) niet onderzocht, de overige delen van het plangebied zijn vrijgegeven (afb. 1).³ Deze vrijgegeven zone overlapt ook gedeeltelijk met het zuidelijke deel van het plangebied voor fase 2 en 3.

In het bestemmingsplan *Chw Deventer Stad en Dorpen deel A* kent het plangebied de dubbelbestemmingen Waarde – Archeologie 2 t/m Waarde – Archeologie 4. Voor de inhoudelijke onderbouwing van de archeologische beleidswaarden die ten grondslag liggen aan de dubbelbestemmingen Waarde – Archeologie, wordt verwezen naar de rapportages bij de verwachtingskaart⁴ en de beleidskaart⁵. Gezien de grote oppervlakte van de ontwikkeling van woonwijk, overschrijden deze zowel de vrijstellingsgrenzen voor gebieden met een middelmatige verwachting (vertaald tot beleidswaarde 2, onderzoek vanaf 2.500 m²) als daardoor ook voor gebieden met een hoge verwachting (vertaald tot beleidswaarde 3 en 4 onderzoek vanaf resp. 500 m² en 200 m²). I

In 2019-2020 is daarop door Econsultancy een bureauonderzoek opgesteld, de eerste stap in het archeologisch onderzoek.⁶ Een van de conclusies van het bureauonderzoek van Econsultancy is, is dat de hogere delen van het landschap een hoge archeologische verwachting hebben voor met name prehistorische vindplaatsen. Drie zones van het toenmalige plangebied werden aangewezen voor zones waar archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd werd. Dit selectieadvies is ten dele door de bevoegde overheid overgenomen: In het meest noordelijke gebied 1 (afb. 1) is op basis van de hoogteligging en de ondergrond archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk. Voor beide andere gebieden is het selectieadvies niet overgenomen omdat het al in een eerder stadium was vrijgegeven (zone 2 en deels 3) of omdat het in een gebied met een lage archeologische verwachting is gelegen (oostelijk deel van 3).

In de noordelijke zone 1, waar op grond van het selectiebesluit vervolgonderzoek noodzakelijk was, is begin 2021 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd, direct aansluitend gevolgd door een opgraving op het hoogst gelegen deel van het terrein.⁷

¹ Pr. 243 Steenbrugge, OMN 2105832100; Haveman & Vermeulen, 2007.

² Pr. 361 IVO Steenbrugge Boerderij, OMN 2243727100 en Pr. 390 Steenbrugge DO, OMN 2298792100; beide Smole, Mittendorff & Kastelein, 2011.

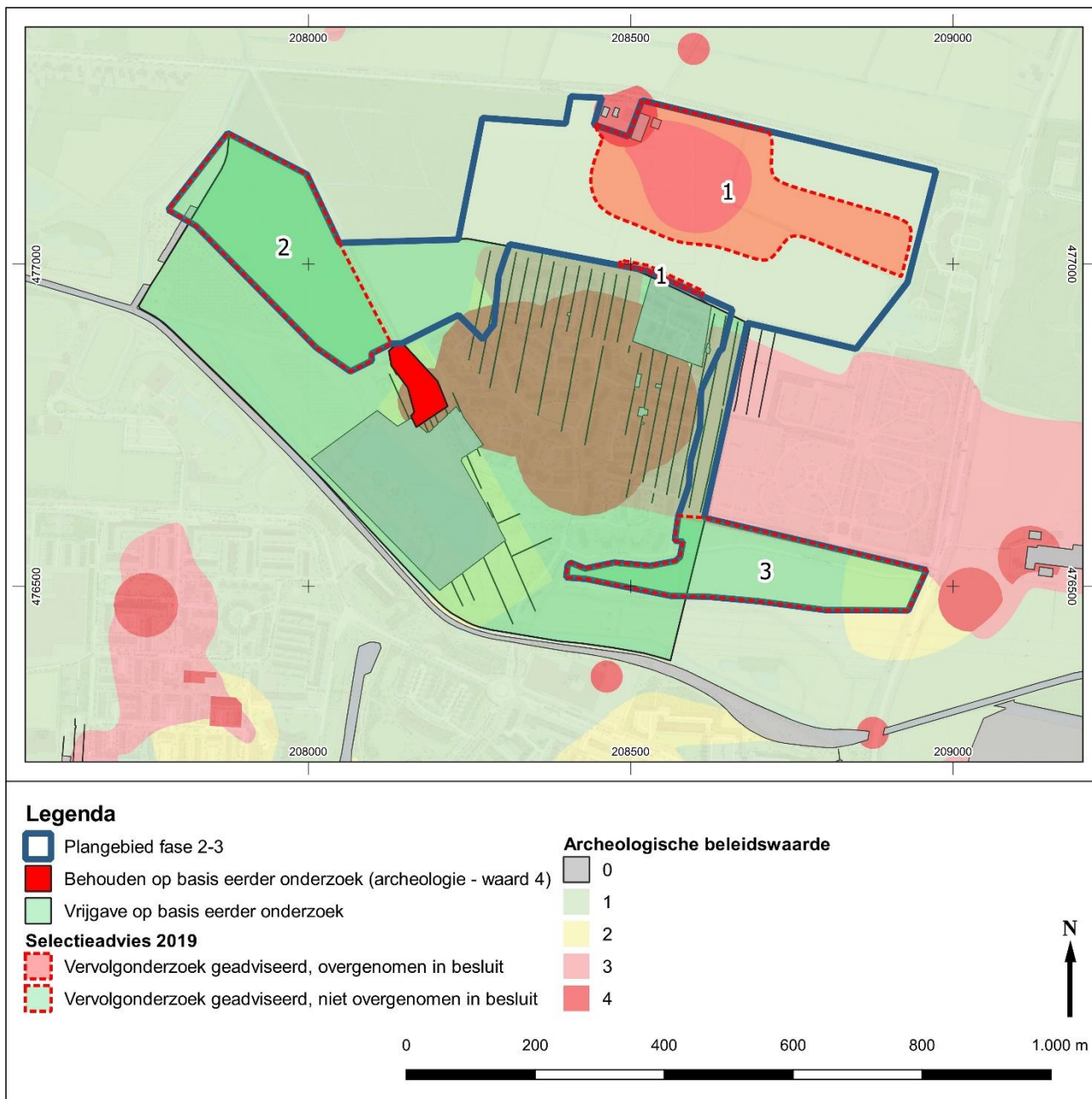
³ Vermeulen, 2011.

⁴ Willemse, *et al.*, 2013.

⁵ Vermeulen, 2015.

⁶ Ten Broeke, 2020.

⁷ Mittendorff, 2021.



Afb. 1: De locatie van het plangebied in relatie tot de selectiebesluiten op basis van eerder uitgevoerd onderzoek en het bureauonderzoek.

Het onderzoek van 2021

In eerste instantie is in januari 2021 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd om eventuele vindplaatsen vast te stellen en te begrenzen. Het onderzoek is uitgevoerd als een proefsleuvenonderzoek (IVO-P) onder certificaat BRL SIKB 4000 protocol 4003). Het principe ontwerp puttenplan bestond uit 80 onderling verspringende sleuven in een stippelijijn patroon (oranje, sleuflengte = 30 m, sleufbreedte = 4 m, afb 2). De afstand tussen de rijen sleuven bedroeg hart-op-hart 20 m. Op deze wijze is een dekkingspercentage van 10% bereikt. In het centrale deel van het onderzoeksgebied zijn int totaal 13 grotere en kleinere uitbreidingen aangelegd aan de reguliere proefsleuven, een mogelijkheid die het PvE bood. Doel van deze uitbreidingen was het scherper begrenzen van de vermoedelijk aanwezige vindplaats en met name het volgen van de greppelsystemen in dit deel van het onderzoeksgebied.

Vastgesteld is dat in het onderzoeksgebied sprake was van minimaal twee en mogelijk drie vindplaatsen: De vindplaatsen 1 (mesolithicum) en 3 (nieuwe tijd) zijn als behoudenswaardig beoordeeld en hiervoor is vervolgonderzoek geadviseerd. Vindplaats 2 betreft ofwel een dassenburcht ofwel mogelijk een grafveld uit de vroege ijzertijd. Hiervoor is geadviseerd om parallel aan de onderzoeken naar vindplaatsen 1 en 3 de sporen over een grotere oppervlakte bloot te leggen om deze

vindplaats beter te kunnen interpreteren. Dit advies is overgenomen in een selectiebesluit, waarop direct aansluitend een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving is uitgevoerd.

De opgraving liep van februari t/m de eerste week van mei. De vooraf gedefinieerde vindplaatsen zijn hierbij volledig opgegraven. Vindplaats 1 betrof inderdaad een vermoedelijk mesolithische kampplaats met een cluster haardkuilen en een strooiing van vuurstenen artefacten en bewerkingsafval. Deze strooiing is nader onderzocht door middel van het structureel zeven van deze deelvindplaats. Vindplaats 3 kan inderdaad worden geïnterpreteerd een ontginningserf uit de nieuwe tijd, bestaande uit een groot aantal (ontginnings)greppels, bestaande uit minimaal vijf fasen, en verschillende sporen van gebouwen en bewoning. Zo zijn meerdere afvalkuilen, paalkuilen en drie waterputten aangetroffen. Vindplaats 2, die als mogelijke dassenburcht was gekenmerkt, bleek inderdaad een omvangrijke dassenburcht te zijn, met een waarschijnlijke datering in de late prehistorie. Waarschijnlijk is zelfs sprake van minimaal twee dassenburchten in het onderzoeksgebied.

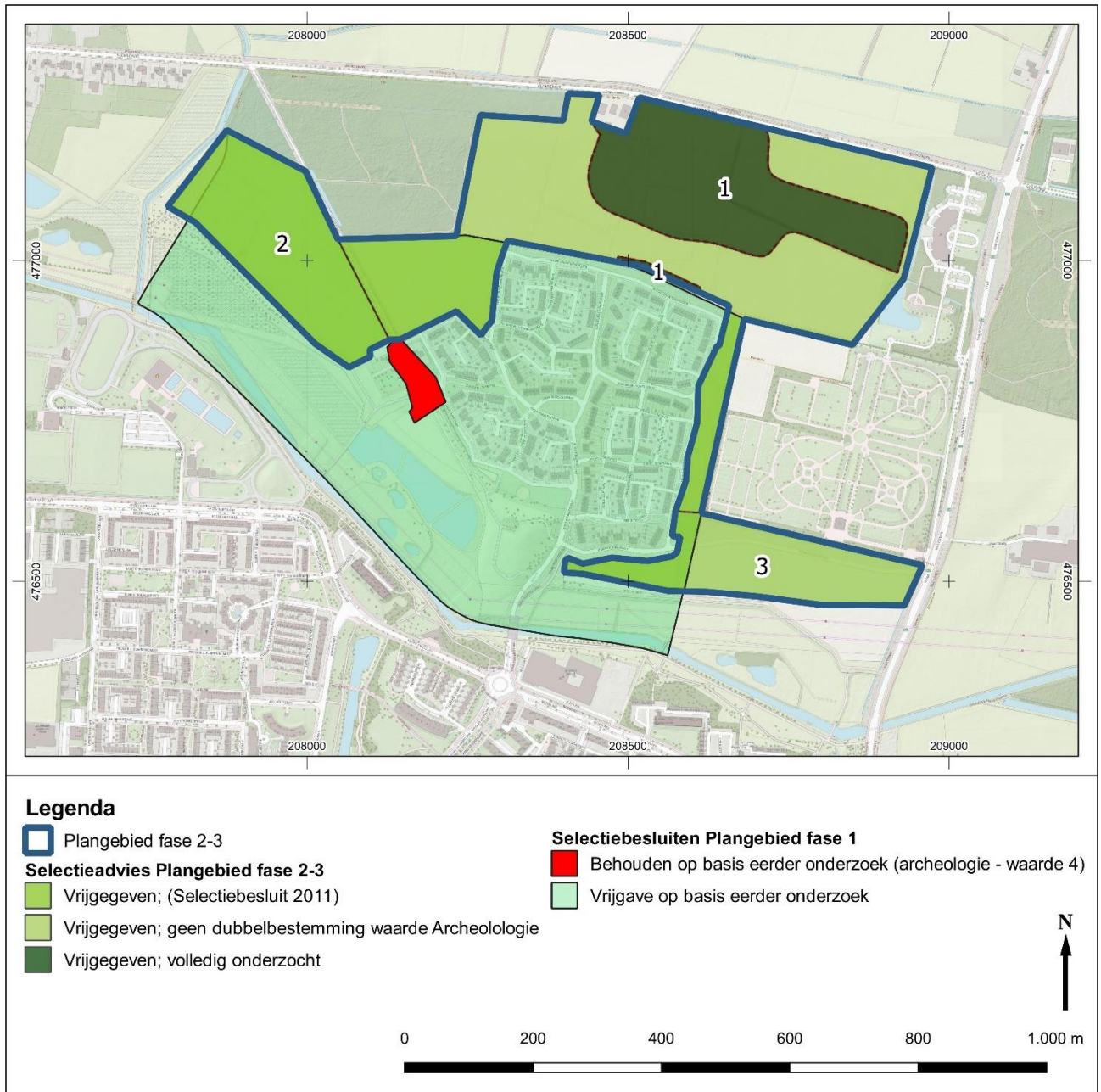


Afb. 2: Overzicht van onderzochte delen van het plangebied.

Selectieadvies

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan voor het plangebied Steenbrugge fase 2-3 het volgende selectieadvies worden gegeven:

Het grootste deel van het plangebied bezat geen dubbelbestemming Waarde – Archeologie, of was in een eerder onderzoeksstadium reeds vrijgegeven. Uitsluitend voor zone 1 aan de Wechelerwegzijde van het plangebied gold nog de verplichting tot archeologisch onderzoek. Met de afronding van de opgraving is dit deel van het plangebied afdoende onderzocht, conform het Programma van Eisen dat voor zowel het proefsleuvenonderzoek als de opgraving is opgesteld. Geadviseerd wordt om de beleidswaarde voor zone 1 bij te stellen naar 0 en dit deel vrij te geven. Daarmee is binnen het plangebied van fase 2-3 geen sprake meer van enige archeologische voorwaarden.



Afb. 3: Selectieadvies voor het plangebied fase 2-3.

Nadrukkelijk wordt hier gesteld dat de uitwerking en rapportage van de opgraving(en) onderdeel uitmaken van de onderzoeksplicht en dat de fysieke vrijgave van deze locaties niet betekent dat daarmee al aan deze verplichtingen is voldaan. Pas na afronding en goedkeuring van de

eindrapportage en overdracht van de vondsten aan het provinciale depot voor bodemvondsten is aan de eisen uit het bestemmingsplan voldaan. Aan de omgevingsvergunning voor de reeds onderzochte delen dient daarom wel een rapportageplicht te worden verbonden. Dit heeft geen gevolgen voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Geadviseerd wordt om bovenstaande in de archeologische beleidskaart te vertalen door aan het opgegraven deel van het onderzoeksgebied beleidswaarde 0 toe te kennen.